

Compensatieplan HOV4 gemeente Eindhoven

Compensatie voor aantasting van het Natuurnetwerk Brabant (NNB)

8 oktober 2025

Kenmerk R003-1298666NJR-V01-hme-NL

Verantwoording

Titel	Compensatieplan HOV4 gemeente Eindhoven
Opdrachtgever	Gemeente Eindhoven & gemeente Veldhoven
Projectleider	
Auteur	
Tweede lezer	
Kenmerk	R003-1298666NJR-V01-hme-NL
Aantal pagina's	16 (exclusief bijlagen)
Datum	8 oktober 2025
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking.
	Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Handelskade 37
Postbus 133
7400 AC Deventer
T +31 57 06 99 91 1
E info.deventer@tauw.com

Kenmerk R003-1298666NJR-V01-hme-NL

Inhoud

1 Inleiding 4
1.1 Aanleiding 4
1.2 Doel 4
1.3 Leeswijzer 5
2 Huidige situatie en beoogde ontwikkeling 5
2.1 Plangebied 5
2.2 Beoogde ontwikkeling 5
2.3 Vigerende planologische situatie 6
3 Wettelijk kader 7
3.1 Natuurnetwerk Brabant 7
3.2 Omgevingswet 7
3.3 Omgevingsverordening Noord-Brabant 8
3.3.1 Afwijkingsmogelijkheden 8
4 Compensatieplan 9
4.1 Compensatieopgave 9
4.2 Compensatiegebied 9
4.3 Compenserende maatregelen 13
4.3.1 Ontwikkelbeheer 13
4.4 Compensatievoorwaarden 15
5 Literatuur 15

1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de aanleiding en het doel van dit compensatieplan. In paragraaf 1.3 is een leeswijzer opgenomen.

1.1 Aanleiding

De gemeenten Eindhoven en Veldhoven zijn voornemens een nieuwe en hoogwaardige openbaar vervoersverbinding (HOV) aan te leggen tussen Eindhoven Centrum en Veldhoven De Run. Deze is bedoeld om de bereikbaarheid tussen belangrijke woon- en werklocaties in dit deel van de sterk groeiende Brainportregio te verbeteren. De HOV loopt vanaf Eindhoven centraal via het centrum naar de Mecklenburgstraat en de Karel de Grotelaan, waarna het tracé doorloopt naar de Run in Veldhoven. Ook is er een aftakking naar de High Tech Campus vanaf de Karel de Grotelaan. Er zijn reeds drie HOV-lijnen in de regio aanwezig. De beoogde busverbinding tussen het centrum van Eindhoven en Veldhoven de Run betreft een vierde HOV-lijn (HOV4).

De realisatie en ingebruikname van de HOV4 is strijdig met de maximale gebruiksmogelijkheden van het vigerende planologische regime. Een wijziging van het omgevingsplan is nodig om te voorzien in de juridisch-planologische inpassing van de HOV4-verbininding. Derhalve zijn diverse onderzoeken nodig. Er dient onder andere onderzocht te worden of het plan nadelige gevolgen kan hebben op het Natuurnetwerk Brabant (NNB). Dit betreft de provinciale uitwerking van het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

De nee, tenzij-toets (Antea Group, 2025) wijst uit dat het plan leidt tot aantasting van het NNB. Aantasting van het NNB is in principe niet toegestaan, tenzij volledig kan worden onderbouwd dat een plan voldoet aan de voorwaarden van de bij provinciale verordening gestelde instructieregels waaronder het beperken van aantasting, tijdige compensatie en verdere wettelijke vereisten zoals een onderbouwing van het belang van het plan en een alternatievenafweging. Omdat het plan leidt tot aantasting van het NNB geldt conform de Omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant een compensatieplicht. Dit rapport betreft het compensatieplan.

1.2 Doel

Het NNB is een netwerk van natuurgebieden in Noord-Brabant dat samenhangt met het netwerk van natuurgebieden in andere delen van Nederland en met het Europese Natura 2000-netwerk. Het beleid is gericht op het veiligstellen van ecosystemen en het realiseren van leefgebieden met goede condities voor de biodiversiteit. Een omgevingsplan van toepassing op het NNB strekt tot behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken aldaar. Aantasting is alleen onder voorwaarden toegestaan en dan alleen als deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de oppervlakte, kwaliteit en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijft.

In voorliggend compensatieplan is de opgave voor natuurcompensatie uitgewerkt, rekening houdend met de voorwaarden voor compensatie uit de omgevingsverordening van de provincie

Noord-Brabant. De uitvoering van de compensatie moet zijn zeker gesteld en het is van belang dat op de compensatielocatie de functie natuur geborgd is of wordt en de te realiseren natuur wordt beschermd. De gemeente borgt dat zekerstelling plaatsvindt in het omgevingsplan in de vorm van een voorwaardelijke verplichting. Aanvullend kan een privaatrechtelijke overeenkomst tussen de provincie en de initiatiefnemer nodig zijn. De uitvoering van het compensatieplan wordt uiterlijk binnen 3 jaar na het onherroepelijk worden van het plan afgerond.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft het plangebied, het voornemen en de huidige planologische situatie. Het wettelijk kader rond de bescherming van het NNN is opgenomen in hoofdstuk 3. Vervolgens gaat hoofdstuk 4 in op het belang van de ontwikkeling en de alternatieven die zijn afgewogen. In hoofdstuk 5 en 6 zijn de compensatieopgave en fysieke compensatie uitgewerkt.

2 Huidige situatie en beoogde ontwikkeling

Dit hoofdstuk beschrijft het plangebied en de vigerende planologische situatie.

2.1 Plangebied

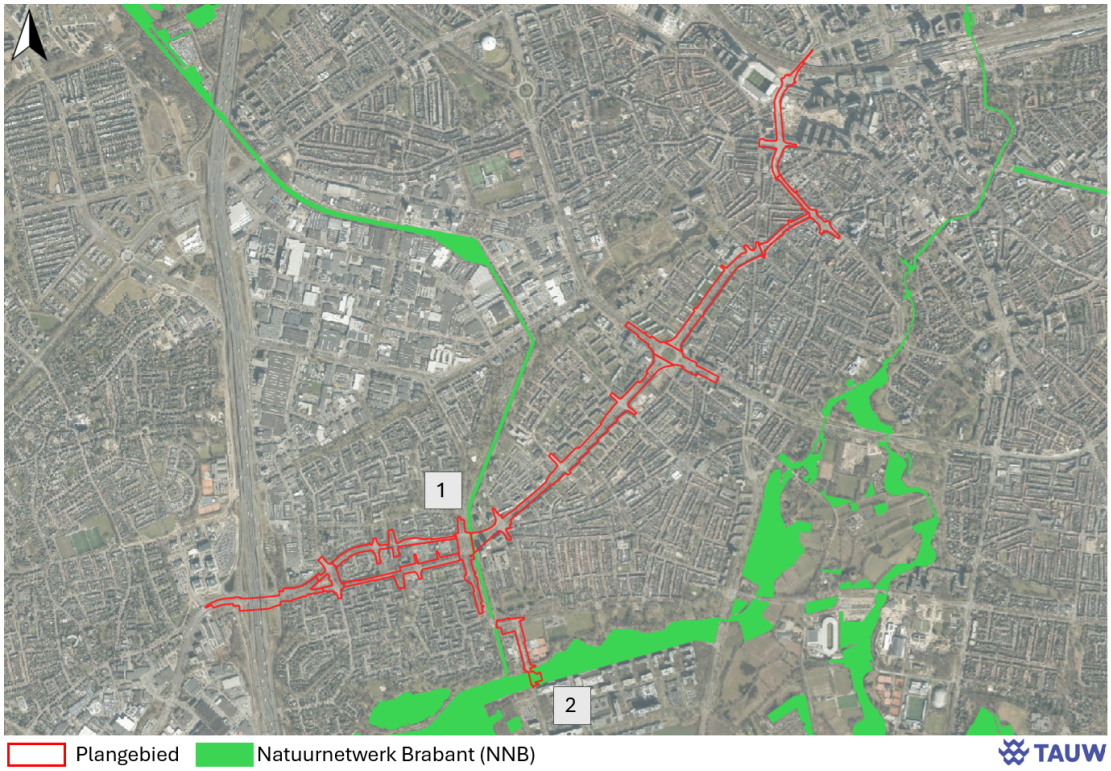
Figuur 2.1 toont de ligging van het plangebied en de locaties waar het tracé gronden van het NNB kruist. Op twee locaties leidt het voorgenomen plan tot fysiek ruimtebeslag op het NNB. Locatie 1 betreft de brug over het afwateringskanaal van de Meerveldhovenseweg. Op deze locatie wordt een extra brug gerealiseerd. Locatie 2 betreft de bestaande fietsbrug over de Dommel tussen de Locatellistraat en de High Tech Campus. Ook hier wordt een nieuwe brug gerealiseerd en wordt de huidige infrastructuur ten zuiden van de Dommel uitgebreid.

De nee, tenzij-toets (Antea Group, 2025) wijst uit dat de nieuwe brug bij de Meerveldhovenseweg over het afwateringskanaal leidt tot een netto aantasting van 0,076 hectare aan Kruiden- en faunarijk grasland (N12.02). De ontwikkeling van een nieuwe brug over de Dommel, inclusief aanpassingen aan de infrastructuur op land, leidt tot een netto aantasting van 0,137 hectare Ruigteveld (N12.06). Op beide locaties is sprake van permanente aantasting van het NNB waarvoor compensatie nodig is.

2.2 Beoogde ontwikkeling

In Eindhoven wordt een groei naar circa 300.000 inwoners verwacht, gepaard met de realisatie van 40.000 nieuwe woningen en 36.000 extra arbeidsplaatsen. In Veldhoven wordt een groei voorzien naar circa 55.000 inwoners, met een toevoeging van circa 5.500 woningen en een substantiële uitbreiding van werkgelegenheid, met name op en rondom bedrijventerrein De Run. Deze ontwikkelingen leggen een toenemende druk op de bereikbaarheid en leefbaarheid van de regio. Zonder aanvullende maatregelen zal het autoverkeer fors toenemen, wat leidt tot knelpunten op het gebied van verkeersveiligheid, luchtkwaliteit en ruimtelijke kwaliteit. Beide gemeenten zetten daarom in op de realisatie van de Hoogwaardig Openbaar Vervoer 4 lijn (HOV4). De realisatie van deze verbinding zorgt voor een betrouwbaar en aantrekkelijk alternatief

voor het autoverkeer en versterkt de bereikbaarheid van de locaties: Eindhoven Centraal, Eindhoven Centrum, ASML, De Run, MMC en de omliggende woonwijken.

Figuur 2.1 Ligging van plangebied en het Natuurnetwerk Brabant (NNB) dat deels wordt aangetast door het plan. Locatie 1: afwateringskanaal Meerveldhovenseweg; locatie 2: Dommel ten zuiden van de Locatellistraat

2.3 Vigerende planologische situatie

Locatie 1 bij de brug over het afwateringskanaal van de Meerveldhovenseweg valt onder het bestemmingsplan Gestel buiten de Ring 2020. De gronden met daarop de bestaande brug en infrastructuur zijn reeds bestemd als Verkeer. Tegelijkertijd zijn aan deze gronden en het water de waarden ‘Natuurnetwerk Brabant’ en ‘Ecologische verbindingszone’ gekoppeld. Daarnaast hebben de gronden aan weerszijden van de brug de bestemming ‘Groen’. Het plan voorziet in een uitbreiding van de brug. Dit is strijdig met de huidige planologische gebruiksmogelijkheden. Voor de aantasting van het NNB op deze locatie geldt daarom een compensatieplicht.

Locatie 2 ten zuiden van de Locatellistraat valt onder het bestemmingsplan Buitengebied Eindhoven 2023. Op deze gronden rust de enkelbestemming Natuur-1. De gronden waarop het bestaande fietspad ligt zijn bestemd als Verkeer – Verblijfsgebied. De uitbreiding van de brug en infrastructuur die hierop aansluit is strijdig met de huidige planologische gebruismogelijkheden. Voor de aantasting van het NNB op deze locatie geldt daarom een compensatieplicht.

Omdat de beoogde ontwikkelingen niet passend zijn binnen de regels van de huidige plannen is het nodig om het omgevingsplan te wijzigen of een omgevingsvergunning voor een Buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) aan te vragen.

3 Wettelijk kader

Dit hoofdstuk gaat in op de relevante natuurwet- en regelgeving van toepassing op dit plan.

3.1 Natuurnetwerk Brabant

Het Natuurnetwerk Brabant (NNB) is de provinciale uitwerking van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) in de provincie Noord-Brabant. Dit betreft een samenhangend netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden door Nederland. Het NNN is bedoeld om natuurgebieden beter met elkaar te verbinden en strekt tot de veiligstelling van (inter)nationaal bijzondere ecosystemen en het beschermen van soorten die daarvan afhankelijk zijn. Het netwerk helpt voorkomen dat natuurgebieden geïsoleerd komen te liggen en hun ecologische waarde verliezen.

3.2 Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet (Ow) in werking getreden inclusief de daarbij behorende uitvoeringsbesluiten. Dit betreft Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) waarin de regels van de Ow nader zijn uitgewerkt. De bescherming van het NNN is juridisch verankerd in de Ow en het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Het Bkl is gericht tot overheden en bevat instructieregels voor de bescherming van het NNN waar rekening mee moet worden gehouden bij het vaststellen van omgevingsverordeningen door provincies en omgevingsplannen door gemeenten.

De aanwijzing en begrenzing van het NNN is, behalve in Rijkswateren, een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten (GS) van de provincies. De geometrische begrenzing van het NNN wordt vastgelegd in de provinciale omgevingsverordening (Ow artikel 2.44, lid 4 en Bkl artikel 7.6, lid 1). Hierin worden ook regels gesteld die strekken tot de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN (Bkl artikel 7.8, lid 1). De wezenlijke kenmerken en waarden omvatten zowel de actuele als potentiële natuurwaarden én de daarvoor vereiste bodem- en watercondities. De wezenlijke kenmerken en waarden worden door de provincies vastgesteld in de Omgevingsverordeningen (Bkl artikel 7.7, lid 1) met inachtneming van de door de provincie vast te leggen doelen ten aanzien van natuur die genoemd worden in artikel 2.18 lid 1 onder g Ow (zie ook Bkl artikel 7.7, lid 2).

De regels moeten verzekeren dat de kwaliteit en oppervlakte van het NNN niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het NNN wordt behouden en dat, als binnen het NNN activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het NNN, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het NNN behouden blijven.

3.3 Omgevingsverordening Noord-Brabant

De omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant bevat regels voor de bescherming van het NNB. Het betreft kaderstellende instructieregels waar gemeentelijk omgevingsplannen aan moeten voldoen. De regels ter bescherming van het NNB staan in paragraaf 5.2.5. van de omgevingsverordening. Een omgevingsplan van toepassing op het NNB strekt tot behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken. Ook bevat het plan regels gericht op bescherming van de ecologische waarden en kenmerken en houdt daarbij ook rekening met andere aanwezige waarden en kenmerken zoals rust, stilte en cultuurhistorische waarden en kenmerken. Bestaande bebouwing en activiteiten zijn via het omgevingsplan alleen toegestaan zolang het NNB niet is gerealiseerd (artikel 5.40, lid 1).

Als ecologische kenmerken en waarden gelden de natuurbeheertypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het Natuurbeheerplan van de provincie Noord-Brabant (artikel 5.30, lid 2).

3.3.1 Afwijkingsmogelijkheden

Een omgevingsplan ter plaatse van het NNB kan in afwijking van artikel 5.30 van de provinciale omgevingsverordening een ontwikkeling toelaten wanneer is voldaan aan de in artikel 5.33 van de omgevingsverordening gestelde voorwaarden over:

a. Nieuwe ontwikkelingen in het NNB, bedoeld in artikel 5.33
b. Het nee, tenzij-principe, bedoeld in artikel 5.34
c. De saldobenadering, bedoeld in artikel 5.35
d. Een ontwikkeling met beperkte gevolgen voor natuurwaarden als bedoeld in artikel 5.36

Op de beoogde ontwikkeling binnen het NNN is het nee, tenzij-principe toepasbaar als afwijkingsmogelijkheid op de instructieregels van de omgevingsverordening (artikel 5.34, lid 1). Dit is mogelijk als kan worden onderbouwd dat:

a. Er sprake is van een groot openbaar belang
b. Uit onderzoek blijkt dat voor de ontwikkeling geen alternatieve locatie voorhanden is buiten het Natuur Netwerk Brabant
c. Uit onderzoek blijkt dat geen andere oplossingen voorhanden zijn die de aantasting van het Natuur Netwerk Brabant voorkomen
d. De negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt
e. Bij het verlies van ecologische waarden en kenmerken wordt voldaan aan artikel 5.37 voor compensatie; en
f. De uitvoering en monitoring zijn verzekerd

Bij het onderzoek naar alternatieve locaties moeten de volgende uitgangspunten uit de provinciale omgevingsverordening (artikel 5.34, lid 2) worden gehanteerd:

a. Er wordt gekeken naar alternatieve locaties binnen de gemeente en in omliggende gemeenten
b. Er is sprake van een alternatieve locatie als die overwegend dezelfde functie kan vervullen
c. Alleen tijdverlies of meerkosten zijn geen reden om een alternatief af te wijzen

De onderbouwing van het groot openbaar belang en een onderzoek naar de alternatieven zijn door de gemeente Eindhoven uitgewerkt en als bijlage opgenomen in de Nee, tenzij-toets.

4 Compensatieplan

Dit hoofdstuk beschrijft de compensatieopgave voor de aantasting van het NNB.

4.1 Compensatieopgave

De Nee, tenzij-toets (Antea Group, 2025) wijst uit dat de beoogde ontwikkeling op twee locaties leidt tot fysieke aantasting van het NNB. Het betreft een aantasting van 0,076 hectare Kruiden- en faunarijrijk grasland (N12.02) en 0,0137 hectare Ruigteveld (N12.06). Voor deze aantastingen geldt een compensatieplicht. De gemeente kiest voor fysieke compensatie. De omvang van de compensatie dient in ieder geval gelijk dient te zijn aan de omvang van het aangetaste areaal en wordt verder bepaald door de ontwikkeltijd van de aangetaste natuur. Beide beheertypen kennen, afhankelijk van de actuele natuurkwaliteit, een gemiddelde ontwikkeltijd van 0 tot 5 jaar of 5 tot 25 jaar. De nee, tenzij-toets (Antea Group, 2025) concludeert dat het aan te tasten kruiden- en faunarijk grasland (N12.02) bij het afwateringskanaal slecht ontwikkeld is. Voor deze aantasting wordt daarom geen compensatietoeslag gehanteerd. Het Ruigteveld (N12.06) dat wordt aangetast bij de Dommel bestaat uit schraal, soortenrijk grasland dat evident al jarenlang wordt verschraald door hooien en extensieve beweiding. Daarom is beoordeeld dat hierop een compensatietoeslag van 2/3 in oppervlak nodig is. De feitelijke kwaliteit is leidend voor de compensatie-opgave. Tabel 4.1 bevat een overzicht van het ruimtebeslag en de compensatieopgave.

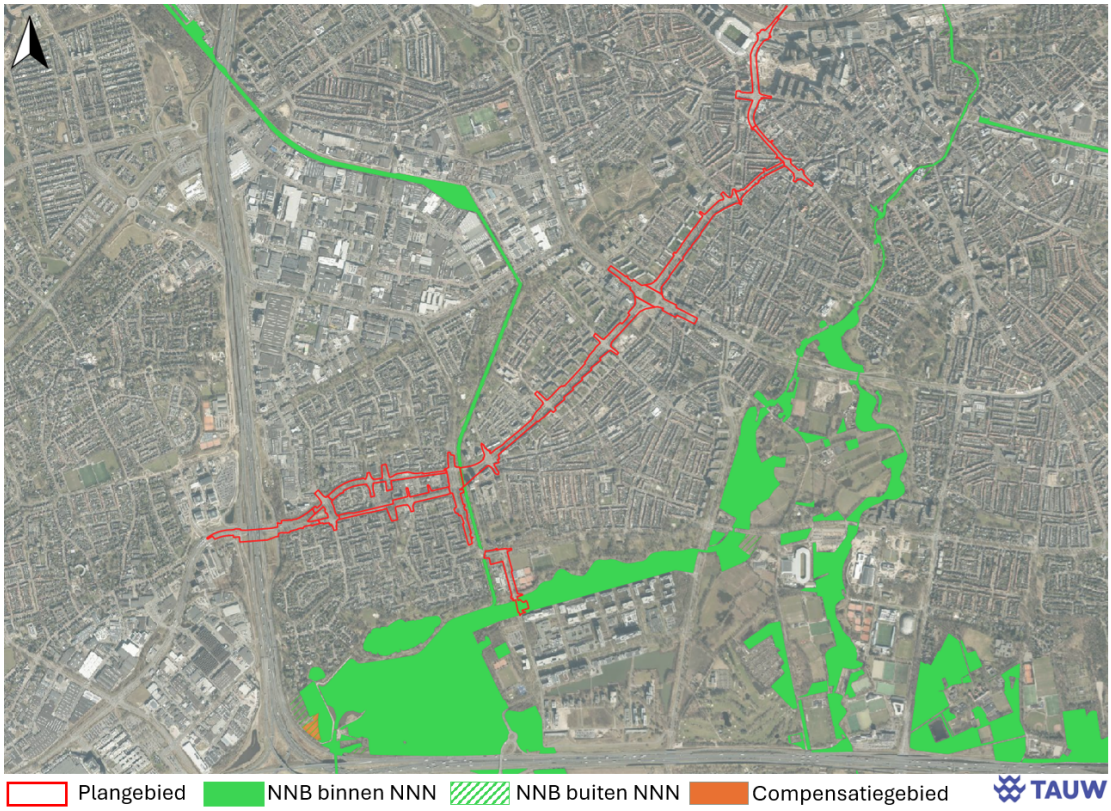
Natuurbeheertype	Ruimtebeslag	Compensatiefactor	Compensatieopgave
Kruiden- en faunarijk grasland (N12.02)	0,076 hectare	1	0,076 hectare
Ruigteveld (N12.06)	0,137 hectare	1,67	0,23 hectare

Dit houdt in dat de beoogde aantasting moet worden gecompenseerd door elders 3.060 m2 nieuwe natuur van gelijke aard te realiseren. Deze fysieke compensatie moet plaatsvinden op een locatie die bijdraagt aan de samenhang en kwaliteit van het NNB of in de niet gerealiseerde ecologische verbindingszones (artikel 5.38, lid 1).

4.2 Compensatiegebied

Het verlies aan 2.130 m2 NNB binnen het plangebied wordt gecompenseerd door elders 3.060 m^2 natuur te ontwikkelen, deze compensatiegronden te bestemmen als natuur en geometrisch te begrenzen als NNN binnen het informatieobject NNB van de provinciale omgevingsverordening. Als compensatielocatie is een terrein binnen het kadastrale perceel GTL01-B-3471 aangewezen. Het beoogde compensatiegebied ligt op circa 1,5 kilometer van de twee locaties waar het NNB wordt aangetast door het plan. Figuur 4.1 toont de ligging van het compensatiegebied ten opzichte van het plangebied en de ligging ten opzichte van het NNB binnen NNN en NNB buiten NNN. Het compensatiegebied is reeds begrensd als NNB, maar maakt geen deel uit van het landelijke NNN. Het compensatiegebied heeft een omvang van circa 6.600 m^2. De compensatieopgave wordt voor wat betreft het te compenseren oppervlak ruimschoots gehaald.

Het compensatiegebied is eigendom van de gemeente Eindhoven en actueel in gebruik door een particulier als paardenweide. Het terrein is geschikt voor natuurcompensatie, omdat het reeds begrensd is als NNB en grenst aan bestaande natuur van het NNB binnen het NNN rijksdeel. Door binnen het compensatiegebied natuur te realiseren en een op natuurontwikkeling afgestemd beheer toe te passen neemt de omvang van deze natuureenheid binnen het NNB toe. Zowel de oppervlakte van het NNB als de kwaliteit zal hierdoor toenemen. Dit komt zowel kwantitatief als kwalitatief ten goede aan algehele robuustheid en samenhang van het NNB.

Figuur 4.1 Ligging van het compensatiegebied ten opzichte van RWZI Vinkel en de ligging en het NNB

Figuur 4.2 toont de contouren en ligging van het compensatiegebied. Het compensatiegebied is actueel extensief in gebruik als paardenweide. Er is de afgelopen jaren niet of nauwelijks intensief gebruik gemaakt van het perceel. Het merendeel van het terrein heeft een open karakter. Omdat de begrazingsdruk relatief laag is, is lokaal sprake van verruiging en opslag van wilg en els. Ten oosten van het compensatiegebied staat een populierenbos. Ten zuiden van het terrein loopt een pad met een smalle houtsingel. Direct ten noorden van het terrein blijft de paardenweide voorlopig in particulier gebruik. Het graslandperceel ten noorden van het compensatiegebied is in 2024 ingericht voor natuurontwikkeling. Hier wordt gestreefd naar de ontwikkeling van vochtig hooiland met soortenrijke graslandvegetaties. Dit terrein heeft al een hooilandkarakter en een relatief heterogene soortensamenstelling met soorten als grote kattenstaart, moerasspirea, heelblaadjes en liesgras. Het is een zeer vochtig terrein. Ook is binnen dit perceel een poel gegraven.

In figuur 4.3 is een luchtfoto opgenomen van het compensatiegebied en de omgeving.

Figuur 4.2 Ligging en contouren van het compensatiegebied

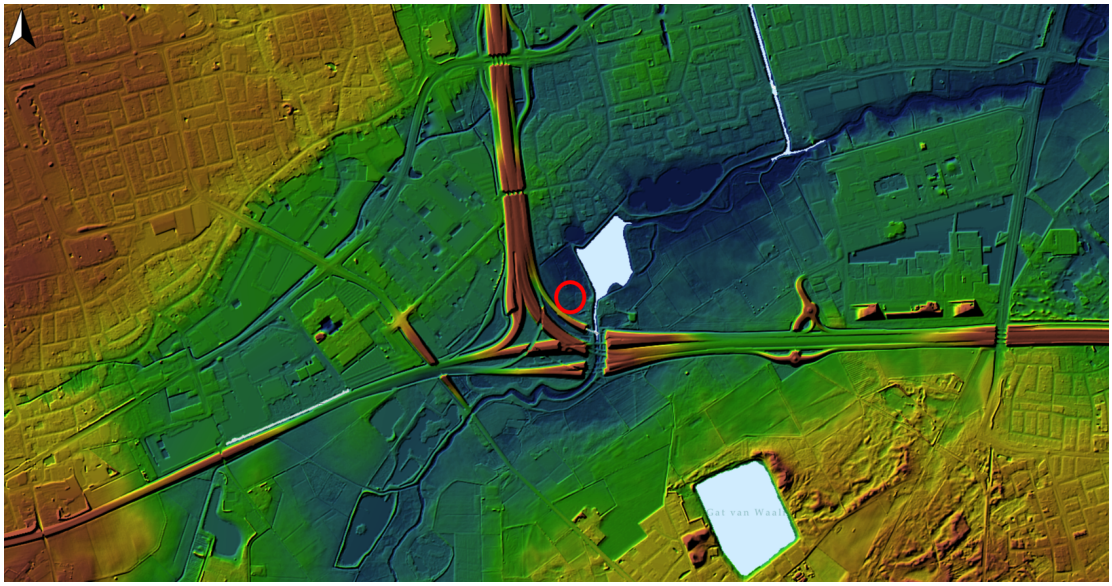
Figuur 4.3 Luchtfoto van het compensatiegebied. Bron: Cyclomedia Streetsmart, 2025

Het perceel is al ruim een eeuw in gebruik als grasland en tussentijds niet bebouwd of bebost geweest (zie figuur 4.4). Lange tijd maakte het perceel integraal deel uit van het Dommeldal. Een lager gelegen en nat gebied met een kleinschalig cultuurlandschap met heggetjes, hooilanden en kleine bosschages. Het kleinschalige karakter en de natuurlijke loop van de Dommel is door

ruilverkaveling en ruimtelijke ontwikkelingen grotendeels verloren gegaan, maar op de AHN-kaart is de ligging in het lage Dommeldal nog goed zichtbaar (zie figuur 4.5).

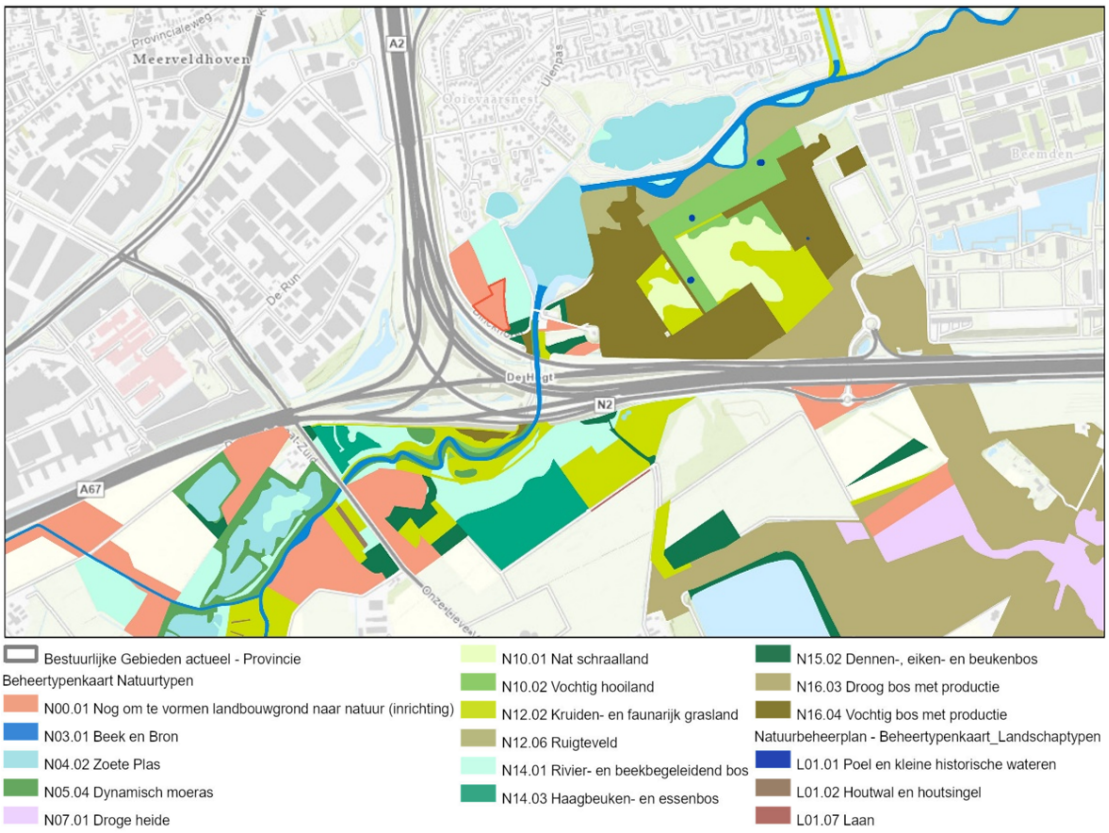

Figuur 4.4 Globale ligging van het compensatiegebied op de historische kaart uit 1900 (links). Bron: Topotijdreis

Figuur 4.5 Globale ligging van het compensatiegebied (rood) op de AHN-kaart

Vanwege de lage ligging is binnen het compensatiegebied sprake van relatief vochtige omstandigheden. Er is sprake van kweldruk met ijzer- en basenrijk grondwater en potenties voor ontwikkeling van natte landnatuur in de vorm van vochtig hooiland of nat schraalland met soortenrijke vegetaties. Dergelijke natuurtypen komt reeds verspreid voor in het Dommeldal. Dit blijkt onder andere uit de beheertypenkaart die deel uitmaakt van het Natuurbeheerplan van de provincie Noord-Brabant uit 2025 (zie figuur 4.6).

Figuur 4.6 Ligging van het compensatiegebied (rood) op de beheertypenkaart uit het Natuurbeheerplan 2025

4.3 Compenserende maatregelen

De volgende maatregelen worden binnen het compensatiegebied getroffen om invulling te geven aan de compensatieopgave die voortvloeit uit de nee, tenzij-toets. Deze worden uitgevoerd binnen het compensatiegebied dat is omschreven in paragraaf 4.2.

4.3.1 Ontwikkelbeheer

Het compensatiegebied heeft in de huidige situatie een open karakter. Het terrein is al langere tijd in gebruik als een ponyweide en vanwege het extensieve gebruik is de verwachting dat geen sprake is van een sterk overbemeste bodem. Gezien het open karakter en relatief voedselarme en vochtige omstandigheden ligt het voor de hand om vochtig hooiland (N10.02) te realiseren. Dit sluit het beste aan op de huidige situatie en de ontwikkeldoelen voor natuur in dit gebied. Kwalitatief is dit type in potentie vergelijkbaar met of zelfs waardevoller dan de natuurtypen die worden aangetast, waarmee op termijn netto een positieve bijdrage voor het NNN kan worden geleverd.

Voor de ontwikkeling van vochtig hooiland (N10.02) is het van belang om bestaande hekwerken te verwijderen en een vervallen stal te slopen die momenteel op het terrein staan. Zo kan het terrein volledig en obstakelvrij benut worden voor natuurontwikkeling. Lokaal liggen binnen en langs de randen van het perceel greppels die ten dele gevuld kunnen worden om op perceelsniveau een zo

hoog mogelijk grondwaterpeil te handhaven. Wel dienen microgradiënten gehandhaafd worden om een heterogene vegetatiesamenstelling tot ontwikkeling te laten komen. Vervolgens is jaarlijks terugkerend graslandbeheer nodig om het terrein open te houden. Het terrein wordt jaarlijks gemaaid en het maaisel wordt afgevoerd om het verschralingsproces te bevorderen. Afhankelijk van de productiviteit van grasland wordt minimaal 1 x tot maximaal 2 x per jaar gemaaid en het maaisel afgevoerd. Dit is maatwerk en hangt af van het ontwikkelproces. Tijdens een maaironde dient circa 80 % van het grasland te worden gemaaid en 20 % te worden gehandhaafd. Zodoende wordt voldoende maaisel afgevoerd, maar blijft tijdelijk ook voldoende dekking voor insecten in stand gehouden ter beschutting. Gefaseerd sinusmaaisen heeft de voorkeur om structuurvariatie te creëren. De eerste maaironde kan plaatsvinden vanaf augustus. Indien nodig vindt een tweede maaironde plaats in oktober.

Voor een optimale ontwikkeling van vochtig hooiland (N10.02) zijn onderstaande uitgangspunten relevant in het maaibeheer:

- Het is belangrijk dat spoorvorming en bodemverdichting voorkomen wordt. Maai daarom niet in te natte perioden of gebruik aangepast materieel met een lage wieldruk, zoals een wetlandtrack. Probeer het berijden van het terrein met zware machines zoveel mogelijk te beperken
- Maai gefaseerd in tijd en ruimte om ervoor te zorgen dat vluchtplaatsen beschikbaar zijn voor soorten die slecht tegen maaibeheer kunnen
- De grasmat moet voor het grootste deel kort de winter in gaan. Als dat niet het geval is kan de zode vervilten, waardoor er weinig licht en lucht op de bodem kan komen. Dat is slecht voor de kieming van zaden en de ontwikkeling van jonge planten, en leidt tot soortenarme vegetaties
- Probeer het tijdstip van maaien zo af te stemmen dat karakteristieke/bijzondere plantensoorten de tijd hebben om zaad te zetten
- Kleine hoogteverschillen zijn voor sommige soorten heel belangrijk. Zorg ervoor dat dergelijke hoogteverschillen behouden blijven
- Maai bij voorkeur met zonnig warm weer (hooiweer). Sommige soorten kunnen dan beter ontsnappen
- Door het maaisel enkele dagen te laten liggen of te schudden krijgt fauna de kans om te ontsnappen uit het maaisel en kan zaad rijpen en eruit vallen
- Laat het maaisel niet langer dan 1 tot 2 weken liggen, anders verliest het voedingsstoffen aan de ondergrond
- Verwijder opslag bij overmatige groei van boom- en struikvormende soorten zoals zwarte els en grauwe wilg
- Voer het maaibeheer dusdanig tot dat natuurlijke overgangszones ontstaan tussen het open graslandperceel (het compensatiegebied) en het naastgelegen populierenbos. Dergelijke overgangszones bieden luwte en beschutting aan insecten. Zie figuur 6.5

Binnen het compensatiegebied lijkt sprake te zijn van een oude (drink)poel. Deze ligt in het noordelijk deel van het perceel. Het is te overwegen deze poel weer open te krijgen zodat deze leefgebied kan bieden voor amfibieën en ongewervelden van natte milieus. Het realiseren van

deze poel is geen doel op zich, omdat in het perceel ten noorden van het compensatiegebied in 2024 reeds een poel gerealiseerd is. Maar als de bestaande laagte benut kan worden als poel is dat een pre die ten goede komt aam de landschappelijke diversiteit in het compensatiegebied.

Figuur 6.5 Voorbeeld van een structuurrijke bosrand (Jansen et al., 2001)

4.4 Compensatievoorwaarden

De fysieke compensatie moet niet alleen worden uitgevoerd en beheerd. De uitvoering en bescherming moet ook planologisch worden geborgd (artikel 5.38 lid 2). De uitvoering van de fysieke compensatie wordt binnen drie jaar na onherroepelijk worden van het omgevingsplan afgerond (artikel 5.38, lid 4). Het besluit tot vaststelling van het omgevingsplan bevat volgens artikel 5.38 lid 3 een gedegen verantwoording over:

a. De omvang van het nettoverlies aan ecologische waarden en kenmerken en op welke locatie dat optreedt
b. De locatie waar en de wijze waarop het nettoverlies, bedoeld onder a, wordt gecompenseerd
c. De kwaliteit en kwantiteit van de compensatie
d. De termijn van uitvoering
e. De inhoud en realisatie van de voorgenomen mitigerende en compenserende maatregelen; en
f. Het reguliere- en ontwikkelingsbeheer

5 Literatuur

Antea Group, 2025. Gebiedsbescherming NNB HOV4 Eindhoven. Projectnummer: 0497623.103 en revisie 3.0. d.d. 8 september 2025

BIJ12, 2025. Index Natuur en Landschap, omschrijving N10.02 vochtig hooiland

Jansen, P., Kuiper, L., van Wijk, M. N., van Blitterswijk, H., Houtzagers, M., & Klingen, S. (2001). *De aanleg van geïntegreerde bossen; een ideeënboek*. Stichting Bos en Hout.

OBN Natuurkennis, 2025. Herstel en inrichting van N10.02 vochtig hooiland

Provincie Noord-Brabant, 2025. Omgevingsverordening Noord-Brabant, 2025.

Provincie Utrecht, 2025. Beheerrichtlijnen natuur- en landschapsbeheertypen. Referentienummer: UTSP-516163621-1189, publicatiedatum: 20 april 2025.